

LĒMUMI

PADOMES LĒMUMS (KĀDP) 2017/1252

(2017. gada 11. jūlijs),

ar ko atbalsta ķīmiskā drošuma un drošības pastiprināšanu Ukrainā atbilstīgi Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes Rezolūcijas 1540 (2004) par masu iznīcināšanas ieroču un to nogādes līdzekļu neizplatīšanu īstenošanai

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienību un jo īpaši tā 28. panta 1. punktu un 31. panta 1. punktu,

ņemot vērā Savienības Augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos priekšlikumu,

tā kā:

- (1) Eiropadome 2003. gada 12. decembrī pieņēma ES Masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas novēršanas stratēģiju, kuras II nodaļā iekļauts saraksts ar šādu ieroču izplatīšanas apkarošanas pasākumiem, kas ir jāveic gan Savienībā, gan trešās valstīs.
- (2) Savienība aktīvi īsteno minēto stratēģiju un veic pasākumus, kas uzskaitīti tās III nodaļā, jo īpaši piešķirot finanšu līdzekļus, lai atbalstītu konkrētus projektus, kurus īsteno daudzpusējas iestādes, nodrošinot valstīm tehnisko palīdzību un ekspertīzi attiecībā uz plašu pasākumu klāstu ieroču izplatīšanas novēršanas jomā, kā arī veicinot Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) Drošības padomes lomu.
- (3) ANO Drošības padome 2004. gada 28. aprīlī pieņēma Rezolūciju 1540 (2004) ("ANO DPR 1540 (2004)"), kas bija pirmais starptautiskais instruments, kurā integrētā un vispusīgā veidā uzmanība pievērsta masu iznīcināšanas ieročiem, to piegādes līdzekļiem un ar tiem saistītajiem materiāliem. ANO DPR 1540 (2004) bija noteikti saistoši pienākumi visām valstīm, kuru mērķis ir novērst un kavēt to, ka nevalstiskas struktūras iegūst šādus ieročus un ar ieročiem saistītus materiālus. Ar ANO DPR 1540 (2004) ANO Drošības padome nolēma arī, ka visām valstīm jāpieņem un jāievieš iedarbīgi pasākumi nolūkā nodibināt kontroli valsts iekšienē, lai novērstu kodolieroču, ķīmisko vai bioloģisko ieroču un to piegādes līdzekļu izplatīšanu, tostarp ieviešot pienācīgu kontroli arī pār saistītiem materiāliem.
- (4) Ķīmisko ieroču konvencijas un ANO DPR 1540 (2004) vispārēja ievērošana un pilnīga īstenošana ir starp galvenajām Ukrainas prioritātēm masu iznīcināšanas ieroču neizplatīšanas jomā, jo īpaši ņemot vērā tās pagaidu dalībvalsts statusu ANO Drošības padomē 2016.–2017. gadā.
- (5) 2014. gada 21. martā un 27. jūnijā tika parakstīts Asociācijas nolīgums starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Ukrainu, no otras puses⁽¹⁾ ("Asociācijas nolīgums"). Asociācijas nolīgumā, *inter alia*, paredzēts paātrināti saskaņot Ukrainas tiesību aktus ar attiecīgiem Savienības tiesību aktiem, tostarp par jebkādu šķēršļu novēršanu ceļā uz ANO DPR 1540 (2004) vispārēju īstenošanu. Minētais asociācijas nolīgums tiek piemērots provizorisks, pa daļām kopš 2014. gada novembra un kopš 2016. gada janvāra.
- (6) Saskaņā ar Ukrainas valdības plānu 2014.–2017. gadam Asociācijas nolīguma īstenošanai Ukraina apņēmas izstrādāt noteikumus liela mēroga negadījumu, kas saistīti ar bīstamām vielām, kontrolei. Ukrainas ministru kabinets arī nolēma uzlabot ķīmisko drošumu un drošību, izstrādājot leģislatīvus un regulatīvus pasākumus tādās jomās kā prasību ievērošana, lai droši rīkotos ar bīstamām ķīmiskām vielām un lai novērstu neatļautu tirdzniecību ar bīstamiem ķīmiskiem izstrādājumiem.

⁽¹⁾ Asociācijas nolīgums starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Ukrainu, no otras puses (OV L 161, 29.5.2014., 3. lpp.).

- (7) 2014. gada 11. un 12. decembrī Eiropas Drošības un sadarbības organizācija (EDSO) ar ANO Atbrūpošanās lietu biroja (ANO ODA), Ukrainas Ķīmiķu apvienības (UCU), Starptautiskā ķīmiskā drošuma un drošības centra (ICCSS) palīdzību organizēja valsts "apaļā galda" sanāksmi Kijevā par spējām ķīmiskā drošuma un drošības jomā Ukrainā un integrētas ķīmiskā drošuma un drošības programmas (ICSSP) izstrādi Ukrainā, tostarp ANO DPR 1540 (2004) īstenošanas veicināšanu. Minētajā "apaļā galda" sanāksmē pulcējās dažādas ieinteresētās personas no Ukrainas un starptautiskie partneri, un tās noslēgumā tika apstiprināts ieteikumu kopums.
- (8) No 2015. gada 24. līdz 26. februārim Vīnē notika galveno ieinteresēto personu un starptautisko partneru sanāksme, kas bija veltīta ICSSP izstrādei Ukrainā, tostarp ANO DPR 1540 (2004) īstenošanas veicināšanai. Dalībnieki no Ukrainas vienojās par ICSSP Ukrainā ceļvedi.
- (9) Šajā sakarībā EDSO sekretariāts ciešā sadarbībā ar Ukrainas kompetentajām iestādēm sagatavoja projekta priekšlikumus un iesniedza tos Savienībai – finansējumam ar KĀDP budžeta starpniecību.
- (10) EDSO sekretariātam būtu jāuztic saskaņā ar šo lēmumu īstenojamo projektu tehniskā realizācija,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

1. Lai veicinātu mieru un drošību, kā arī efektīvas daudzpusējas attiecības pasaules un reģionālā mērogā, Savienība cenšas sasniegt šādus mērķus:

- a) veicināt mieru un drošību Savienības kaimiņreģionā, samazinot apdraudējumu, ko EDSO reģionā, jo īpaši Ukrainā, rada kontrolei pakļautu un toksisku ķīmisko vielu nelikumīga tirdzniecība;
- b) atbalstīt iedarbīgas daudzpusējas attiecības reģionālā līmenī, atbalstot EDSO darbības, lai veicinātu Ukrainas kompetento iestāžu spējas novērst neatļautu tirdzniecību ar kontrolei pakļautām un toksiskām ķīmiskām vielām atbilstīgi pienākumiem saskaņā ar ANO DPR 1540 (2004).

2. Lai sasniegtu 1. punktā minēto mērķi, Savienība veic šādus pasākumus:

- a) uzlabo Ukrainas tiesisko regulējumu ķīmiskā drošuma un drošības jomā;
- b) nodibina Ukrainas valsts references centru, lai konstatētu kontrolei pakļautas un toksiskas ķīmiskās vielas;
- c) stiprina kontroli pār kontrolei pakļautu un toksisku ķīmisko vielu kustību pāri robežām.

Sīki izstrādāts pirmajā daļā minēto pasākumu apraksts ir dots pielikumā.

2. pants

1. Par šā lēmuma īstenošanu atbild Savienības Augstais pārstāvis ārlietās un drošības politikas jautājumos ("Augstais pārstāvis").

2. Šā lēmuma 1. panta 2. punkta pirmajā daļā minētos pasākumus tehniski īsteno EDSO Sekretariāts. Tas veic minēto uzdevumu Augstā pārstāvja kontrolē. Minētajam nolūkam Augstais pārstāvis panāk vajadzīgās vienošanās ar EDSO Sekretariātu.

3. pants

1. Finanšu atsauces summa 1. panta 2. punkta pirmajā daļā minēto pasākumu īstenošanai ir EUR 1 431 156,90.

2. Izdevumus, ko finansē no 1. punktā noteiktās summas, pārvalda saskaņā ar procedūram un noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam.

3. Komisija uzrauga 2. punktā minēto izdevumu pareizu pārvaldību. Šajā nolūkā tā noslēdz finansēšanas nolīgumu ar EDSO Sekretariātu. Minētajā nolīgumā paredz, ka EDSO Sekretariātam ir jānodrošina Savienības ieguldījuma publiskums atbilstīgi tā apjomam.

4. Komisija cenšas noslēgt 3. punktā minēto finansēšanas nolīgumu, cik drīz vien iespējams pēc šā lēmuma stāšanās spēkā. Tā informē Padomi par jebkādam grūtībām minētajā procesā, kā arī par finansēšanas nolīguma noslēgšanas datumu.

4. pants

Augstais pārstāvis ziņo Padomei par šā lēmuma īstenošanu, pamatojoties uz EDSO Sekretariāta sagatavotiem regulāriem ziņojumiem. Minētie ziņojumi ir Padomes veiktā novērtējuma pamatā. Komisija sniedz informāciju par 1. panta 2. punktā pirmajā daļā minēto pasākumu finansiālajiem aspektiem.

5. pants

1. Šis lēmums stājas spēkā tā pieņemšanas dienā.
2. Šis lēmums zaudē spēku 36 mēnešus pēc 3. panta 3. punktā minētā finansēšanas nolīguma noslēgšanas vai – ja minētajā laikā netiek noslēgts neviens finansēšanas nolīgums –, sešus mēnešus pēc tā pieņemšanas.

Briselē, 2017. gada 11. jūlijā

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
T. TÕNISTE

PIELIKUMS

Ķīmiskā drošuma un drošības stiprināšana Ukrainā saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes Rezolūciju 1540(2004)

1. Vispārīga informācija

Ķīmisko ieroču vai ķīmisku vielu kā ieroču izmantošana no nevalstisku dalībnieku puses ir kļuvusi par reālu draudu. Ņemot vērā pašreizējo drošības situāciju, apdraudējumi un riski, kas rodas no neatļautas ķīmisko vielu izmantošanas vai uzbrukumiem ķīmiskām iekārtām, rada vērā ņemamu izaicinājumu drošībai, ekonomikai, veselībai un videi Ukrainā. Tādēļ 2014. gada 11. un 12. decembrī Eiropas Drošības un sadarbības organizācija (EDSO) ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Atbruņošanās lietu biroja (ANO ODA), Ukrainas Ķīmiķu apvienības (UCU) un Starptautiskā ķīmiskā drošuma un drošības centra (ICSS) palīdzību, organizēja Kijevā valsts “apaļā galda” sanāksmi par spējām ķīmiskā drošuma un drošības jomā Ukrainā un integrētas ķīmiskā drošuma un drošības programmas (ICSSP) izstrādi Ukrainā, tostarp Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes Rezolūciju (ANO DPR) 1540 (2004) īstenošanas veicināšanu.

Kā turpinājums 2015. gada 24.–26. februārī Vīnē notika sanāksme par ICSSP izstrādi Ukrainā. Valsts dalībnieki vienojās par ICSSP ceļvedi. Pirmajā stadijā starptautiski eksperti veica visaptverošu ķīmiskā drošuma un drošības pārskatīšanu Ukrainā (“visaptveroša pārskatīšana”). Visaptverošās pārskatīšanas gaitā *inter alia* analizēja vispārējo ķīmiskā drošuma un drošības politiku Ukrainā, bīstamu ķīmisko vielu transportēšanas drošumu un drošību, infrastruktūru un tehniskās iespējas bīstamu ķīmisko vielu analīzei, bīstamu ķīmisko vielu kustības kontroli uz robežām un muitā, ķīmisko vielu ražošanas, glabāšanas un lietošanas drošumu un drošību valsts rūpniecībā.

Rezultātā EDSO sagatavoja trīs projektus ICSSP atbalstam Ukrainā. Tie tika izstrādāti sadarbībā ar attiecīgām Ukrainas iestādēm. Visi projekti tiktu īstenoti atbilstīgi attiecīgajiem noteikumiem, kas ietverti Asociācijas nolīguma starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Ukrainu, no otras puses (“Asociācijas nolīgums”) īstenošanas plānā.

2. Mērķi

Šā lēmuma vispārējais mērķis ir atbalstīt EDSO projektus, ar kuriem cenšas stiprināt ķīmisko drošumu un drošību Ukrainā saskaņā ar ANO DPR 1540 (2004) un Asociācijas nolīgumu, sniedzot nozīmīgu ieguldījumu ICSSP Ukrainā. Jo īpaši ar šo lēmumu tiecas samazināt apdraudējumu, ko rada nelikumīga tirdzniecība ar kontrolei pakļautām un toksiskām ķīmiskām vielām EDSO reģionā, jo īpaši Ukrainā, tādējādi veicinot mieru un drošību Savienības kaimiņreģionā.

3. Projektu apraksts

3.1. Projekts Nr. 1: uzlabot Ukrainas tiesisko regulējumu ķīmiskā drošuma un drošības jomā

3.1.1. Projekta mērķis

— Uzlabot Ukrainas leģislatīvo un regulatīvo bāzi attiecībā uz ķīmiskā drošumu un drošību kā daļu no ICSSP, ievērojot ANO DPR 1540 (2004) noteiktos pienākumus.

3.1.2. Projekta apraksts

— Lai palīdzētu Ukrainas valdības aģentūrām vērsties pret apdraudējumu, ko izraisa toksisku ķīmisko vielu ļaunprātīga izmantošana, EDSO un Ukrainas kompetentās iestādes saistībā ar ķīmiskā drošuma un drošības tiesību aktu uzlabošanu noteica četrus prioritārus dokumentus:

- tehniskie noteikumi par ķīmisko izstrādājumu drošu pārvaldību,
- tehniskie noteikumi par bīstamu ķīmisko vielu klasifikāciju un marķēšanu,
- grozījumi Ukrainas likumā par augsta riska iestādēm,
- Ukrainas ministru kabineta dekrēts par augsta riska iestāžu identificēšanu un drošības deklarēšanu.

3.1.3. Gaidāmie projekta rezultāti

- Projekta gaitā tiks sagatavoti četri 3.1.2. punktā minētie dokumenti pieņemšanai regulatīvajā un leģislatīvajā sistēmā.

3.1.4. Projekta atbalsta saņēmēji

- Ukrainas Ekonomikas attīstības un tirdzniecības ministrija
- Ukrainas valsts glābšanas dienests

3.2. Projekts Nr. 2: nodibināt Ukrainas valsts references centru, lai identificētu kontrolei pakļautas un toksiskas ķīmiskās vielas

3.2.1. Projekta mērķis

- Uzlabotas Ukrainas iestāžu spējas identificēt toksiskas ķīmiskās vielas un prekursorus un veikt tiesu ekspertīzes izmeklēšanu par ļaunprātīgu izmantošanu – kā daļa no ICSSP saskaņā ar pienākumiem, kas minēti ANO DPR 1540 (2004).

3.2.2. Projekta apraksts

- Saskaņā ar Visaptverošās pārskatīšanas ieteikumu un ar Ukrainas Veselības ministrijas apstiprinājumu valsts references centru varētu izveidot uz esošā pētniecības centra bāzes. Tomēr minētā pētniecības centra laboratorijām trūkst atbilstošas regulatīvās bāzes, standarta operāciju procedūru pakalpojumu sniegšanai ientersētājām iestādēm un privātā sektora organizācijām, kā arī īpašu augstas izšķirtspējas ķīmiskās analīzes instrumentu precīzai un uzticamai bīstamu ķīmisko vielu noteikšanai un identificēšanai. Tādēļ ar šo projektu palīdzēs nodibināt pilnībā darboties spējīgu valsts references centru, tostarp sniegs atbalstu augstas izšķirtspējas ķīmiskās analīzes instrumentu iegādei un palīdzēs nodrošināt piemērotu apmācību laboratorijas personālam.

3.2.3. Gaidāmie projekta rezultāti

- Izveidots valsts references centrs kontrolei pakļautu un toksisku ķīmisko vielu apzināšanai, un tas ir integrēts valsts un starptautiskās sistēmās reaģēšanai uz ķīmiskiem apdraudējumiem.
- Atjaunināts pētniecības centra aprīkojums.
- Valsts references centrs ir iekļauts starptautiskā sistēmā.
- Apmācīts laboratorijas personāls.

3.2.4. Projekta atbalsta saņēmēji

- Ukrainas Veselības ministrija

3.3. Projekts Nr. 3: kontroles stiprināšana pār kontrolei pakļautu un toksisku ķīmisko vielu kustību pāri robežām

3.3.1. Projekta mērķis

- Uzlabot robežu kontroli un ķīmisko vielu tranzīta pārraudzību Ukrainā saskaņā ar ANO DPR 1540 (2004) noteiktajiem pienākumiem

3.3.2. Projekta apraksts

- Visaptverošā pārskatīšanā tika norādīts, ka ir nepieciešams stiprināt toksisku ķīmisko vielu pārrobežu kustības iekšējo kontroli un stiprināt valsts spējas minētajā jomā. Tādējādi ar šo projektu gatavojas izveidot pienācīgi oficiālas valsts apmācību sistēmas un apmācīt Ukrainas valsts robežsardzes dienesta un Valsts fiskālā dienesta instruktorus, kā noteikt un identificēt kontrolei pakļautās un toksiskās ķīmiskās vielas, kas šķērso Ukrainas valsts robežu. Tas sniegs Ukrainas iestādēm ilgtspējīgas zināšanas un paraugpraksi par ķīmiskā drošuma un drošības procedūrām, krīzes pārvarēšanu saistībā ar kontrolei pakļautām un toksiskām ķīmiskām vielām; to panāks, izstrādājot valsts standarta operāciju procedūras, kas saskaņotas ar Savienības procedūrām, izveidojot starptautiskus standartus un praksi minētajā jomā, kā arī veicot teorētiskās mācības un praktiskās mācības uz robežas, u.t.t. Projekts palīdzēs arī stiprināt eksporta kontroli, Ukrainas muitas iestādēm piemērojot Savienības divējāda lietojuma preču kontrolsarakstu.

- Rīcībai tika izvēlētas turpmāk norādītās jomas:
 - tranzītā esošu ķīmisko vielu analīze un pārraudzība,
 - robežu kontrole un kontrabanda,
 - izglītība un izpratnes veidošana,
 - atbilstīgu administratīvu un operatīvu noteikumu ieviešana saistībā ar ķīmisko drošumu un drošību,
 - reaģēšana ārkārtas situācijās uz tranzītā notikušiem negadījumiem.

3.3.3. Gaidāmie projekta rezultāti

- Izstrādātas valsts apmācības programmas Ukrainas valsts fiskālajam dienestam un Ukrainas valsts robežapsardzes dienestam par ķīmiskā drošuma un drošības procedūrām, krīzes pārvarēšanu saistībā ar kontrolei pakļautu un toksisku ķīmisku vielu pārrobežu kustību, šķērsojot robežu pa sauszemes robežas šķērsošanas punktiem, caur jūras ostām un lidostām.
- Apmācīts personāls, tostarp valsts instruktori no Ukrainas valsts fiskālā dienesta un Ukrainas valsts robežapsardzes dienesta, kā arī no transporta iestādēm – regulatīvā, vadības un operatīvā līmenī.
- Stiprināta eksporta kontrole un tiesībaizsardzības spējas kontrolēt kontrolei pakļautu un bīstamu ķīmisko vielu pārrobežu kustību caur sauszemes robežas šķērsošanas punktiem, jūras ostām un lidostām.

3.3.4. Projekta atbalsta saņēmēji

- Ukrainas valsts fiskālais dienests
- Ukrainas valsts robežapsardzes dienests

4. Administratīvs atbalsts projektu īstenošanai

Īpaši tam paredzēts personāls EDSO Sekretariātā un EDSO projektu koordinatora birojā Ukrainā koordinēs un pārvaldīs 3. iedaļā noteikto projektu darbību īstenošanu, lai vēl vairāk attīstītu sadarbības sistēmu starp Ukrainas partneriem, tostarp izstrādājot atbilstīgus jaunus projektu priekšlikumus un valsts pasākumus.

Palīgpersonāls veiks šādus uzdevumus:

- pārvaldīt projektus visos projekta cikla posmos,
- veikt projektu ikdienas finanšu pārraudzību,
- nodrošināt tehnisko un juridisko ekspertīzi, sniegt atbalstu lielāka apjoma iegādēm, iesaistīt citas starptautiskas organizācijas, nodrošināt apstiprināto projektu rezultātu kvalitāti un kvalitātes kontroli, sniegt atskaites Savienībai par visām CSSP darbībām,
- palīdzēt Ukrainas iestādēm izstrādāt jaunus valsts pasākumus saskaņā ar ICSSP, ievērojot ANO DPR 1540 (2004).

5. Norises ilgums

Kopējais paredzētais projektu ilgums būs 36 mēneši.

6. Tehniskās īstenošanas vienība

Šā lēmuma tehniskā īstenošana tiks uzticēta EDSO Sekretariātam. EDSO sekretariāts īsteno darbības saskaņā ar šo Lēmumu un sadarbībā ar citām starptautiskām organizācijām un aģentūrām, jo īpaši ar mērķi nodrošināt efektīvu sinerģiju ar Ķīmisko ieroču aizlieguma organizācijas darbībām un izvairīties no to dublēšanas, saskaņā ar Konvenciju par ķīmiskajiem ieročiem.

7. Ziņošana

EDSO Sekretariāts regulāri, kā arī pēc katras aprakstītās darbības beigām sagatavos ziņojumu. Galīgie ziņojumi būtu jāiesniedz Savienībai vēlākais sešas nedēļas pēc attiecīgo darbību beigām.

8. Koordinācijas komiteja

Šo projektu koordinācijas komitejas sastāvā būs Augstā pārstāvja pārstāvis un īstenošanas struktūras pārstāvis, kas minēts šā pielikuma 6. iedaļā. Koordinācijas komiteja regulāri un vismaz reizi sešos mēnešos pārskatīs šā lēmuma īstenošanu, tostarp izmantojot elektroniskus saziņas līdzekļus.

Projektu kopējās izmaksas ir EUR 1 431 156,90.

9. Lēstās projektu kopējās izmaksas un Savienības finanšu ieguldījums

Projektu kopējās izmaksas ir EUR 1 431 156,90.
